

Hassas Konular

Avrupa Birliği'nin Onayıyla Suriye Kürtleri Petrollerini Satmaya Hazırlanıyorlar

Casım Özbayatlı*

6 Mayıs 2013

Beşar Esad Suriye'nin kuzey bölgelerinden askerini çekmesiyle birlikte Kobani, Amude, Efrin, Terbaspi, Aynel Arap ile Derik kentleri hiç çatışma yaşanmadan Demokratik Birlik Partisi'ne (PYD) bağlı Batı Kürdistan Halk Savunma Birlikleri'nin eline geçti.¹ Bu gelişmeden kısa bir süre sonra da Esad, Mardin'in Nusaybin ilçesinin hemen karşısında yer alan Kamışlı kentinden de çekildi.²

PYD'nin bölge üzerindeki nüfuzu artınca, bu sefer Suriyeli Kürt gruplar arasında rekabet doruk noktalara gelerek Afrin bölgesinde silahlı çatışmaya dönüştü.

Ancak Mesud Barzani'nin girişimleri sonucunda çatışan gruplar Erbil kentinde bir araya gelerek "*Erbil Mutabakatı*" imzalandı.³ Bu doğrultuda da Kürt Yüksek Kurulu'nun (*Suriye Kürt Ulusal Konseyi + Batı Kürdistan Konseyi*) tesisine karar verildi.⁴ Böylece Kamışlı başta olmak üzere, diğer Kürt kentlerinde yürütme, yasama ve yargı erkleri Kürt Yüksek Kurulu'na havale edildi.

Kürtler ile Özgür Suriye Ordusu arasında meydana gelen çatışmalar Amerikan yönetimini kaygılandırdı. Aynı zamanda Suriye Ulusal Konseyi'nin (SUK) ülkede tırmanan şiddeti durdurmakta başarısız olduğunun altı çizildi.

Kürtler başta olmak üzere Alevi ve Hıristiyanlar tarafından kabul gören yeni bir siyasi oluşuma ihtiyaç duyuldu.⁵ Bu gelişmeler ışığında Katar'ın başkenti Doha'da süren Suriye muhalefeti toplantısında Suriye Muhafif ve Devrimci Ulusal Güçler Koalisyonu (SMDK) kuruldu.⁶ Fransa ve Amerikan yönetimlerinden sonra Türkiye de Suriye Ulusal Koalisyonu'nu (SUK) Suriye halkının meşru temsilcisi olarak tanıdı. Suriye Kürt Ulusal Konseyi (SKUK) yeni oluşumda yer almasına rağmen, Batı Kürdistan Konseyi koalisyonunda yer almadı.⁷

Aslında Türkiye'nin, Batı Kürdistan Konseyi'nin SMDK'de yer almasına karşı çıkmasının nedenlerinin başında PYD olduğu bilinmektedir. PYD Türkiye'deki PKK örgütünün uzantısı gibi algılandı. Bu yüzden koalisyonunda yer bulamadı.⁸

Amerika ve Avrupa Birliği Kürt Yüksek Kurulu'nun çatısı altındaki her iki Kürt konseyin de mutlaka SMDK'de

¹ "Parçalanmaya Doğru", *Cumhuriyet*, 24 Temmuz 2012.

² "İktidarın Umudu Barzani", *Cumhuriyet*, 27 Temmuz 2012.

³ "Akrad Suriye Beyne İadet Tecrubet İqlim Kurdistan el Iraq Av el İndimam İle Devlet el Muvatana", (Suriye Kürtleri ya ulus devlet çatısı altında kalmalı ya da Irak Kürdistan Bölgesel Yönetiminin deneyiminden yararlanmalı) Deneyiminden tekrarlamalı), *eş Şark el Avsat*, 24 Temmuz 2012.

⁴ "Hizib el İttihad el Dimuqrati el Suriy Yaftah Bab Emam el Şebab el Kurdi", (Suriye Demokrat Birlik Partisi gönüllü gençler için kapısını açtı), *eş Şark el Avsat*, 29 Kasım 2012.

⁵ "ABD, SUK'a Sırt Çevirdi", *Cumhuriyet*, 2 Kasım 2012.

⁶ "Esad: Erdoğan Kendini Halife Sanıyor", *Cumhuriyet*, 10 Kasım 2012.

⁷ "AKP'nin Çifte Standardı", *Cumhuriyet*, 16 Kasım 2012.

⁸ *Cumhuriyet*, 27 Temmuz 2012.

temsil edilmesi gerektiği kanısına vardılar. Bunun üzerine SMDK Başkanı Moaz el Hatip, Kahire'de PYD'nin lideri Salih Muslim ile bir araya gelerek kendilerinden koalisyona katılmalarını istedi. Ancak el Hatip'in girişimleri koalisyon içindeki bazı grupların karşı çıkması üzerine başarısız oldu.⁹

Koalisyonun İstanbul toplantısında ilginç bir gelişme yaşandı. Esad sonrası için kurulan geçici hükümetin başına Kürt muhaliflerinden Amerikan vatandaşı Hito getirildi.¹⁰ Hito'nun geçici hükümetin başına getirilmesi tesadüf değildir. Aslında Esad sonrası dönemde Kürt ağırlıklı bir hükümetin kurulması söz konusudur.

Yüksek Kürt Kurulu da her iki kanadıyla beraber koalisyonda temsil edilince, Kürtlerin hem geçici hükümette, hem de SMDK'de hâkim konuma gelmelerinden kaygılanan Araplar, bu kaygılarını el Hatip'in istifasıyla dile getirmiş oldular.

AKP hükümetinin PKK ile müzakere masasına oturması sonrasında ortadan bir engel daha kalktı. Türkiye PYD'nin PKK ile aynı çizgide olduğu gerekçesiyle Batı Kürdistan Konseyi'nin SMDK'de yer almasına karşı çıkıyordu. Fakat yukarıdaki gelişmeyle birlikte artık bu konseyin de SMDK'de temsili önünde hiçbir mani kalmadı.

Amerika ve Avrupa Birliği'nin Batı Kürdistan Konseyi'nin SMDK'de yer almasına dönük baskılarının perde arkasında, PYD'nin emrinde olan Batı Kürdistan Halk Savunma Birlikleri'nin Esad'a karşı kullanılması yatmaktadır. Dolayısıyla Kürt konseyinin SMDK'de yer almadan bu amaca varılması imkânsızdır.

Amerikan yönetiminin bütün çabalarına rağmen, Kürt konseyinin SMDK'de temsili kabul edilmedi. İşte burada Avrupa Birliği devreye girerek petrol kartını oynamaya başladı. Bu hususta Avrupa Birliği Parlamentosu tarafından önemli bir karar alındı. Bu karara göre, Avrupa Birliği bazı Avrupa şirketlerine, SMDK yoluyla Suriyeli muhaliflerden petrol alımına yeşil ışık yaktı. Bu karar Batı Kürdistan Konseyi'nde olumlu yankı buldu. Bu kararın alınmasından hemen sonra, Batı Kürdistan Halk Meclisi sözcüsü Şirzad el Yazıydi eş *Şark el Avsat* gazetesine verdiği demeçte, "Birçok Avrupa ülkesi muhalif grupların elindeki petrolü almak istemektedirler. Bizim Kürtlerin de Irak sınırına yakın Rimlan Kuyularımız vardır. Biz yüksek kurul olarak Arapların kabul etmesi durumunda buranın petrolünü satmaya hazırız" dedi.¹¹

Kısacası Avrupa Birliği petrol havucunu Batı Kürdistan Halk Meclisi'ne göstererek PYD üzerindeki nüfuzunu kullandı. Bunun sinyali de PYD'ye bağlı milislerin Esad'a karşı diğer muhalif grupların safında yer almasıyla verilmiş oldu.¹²

*Casım Özbayatl, Araştırmacı-Yazar, Kerkük

KÖKSAV E-Bülteni, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (KÖKSAV) tarafından çıkarılmaktadır. KÖKSAV bağımsız ve bağlantısız, günlük siyasî konumu olmayan bir kurumdur; merkezine Türkiye ve Türk dünyasını alarak araştırmalarını ulusal ve uluslar arası sosyal, siyasî ve stratejik konulara yoğunlaştırır, araştırma ve incelemeler yapar. Dolayısıyla, bu yayında ifade edilen bütün görüşler, değerlendirmeler ve varılan sonuçlar yalnızca yazarlarına aittir.

© 2013, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı. Bütün hakları saklıdır.

⁹ "Mufavadat Fi el Kahire Lidam Ekrad Suriye Lil İtilaf el Muarid Linizam el Esad" (Kahire'de Suriye Kürtlerini koalisyona katmak için müzaker sürmektedir", eş *Şark el Avsat*, 17 Şubat 2013.

¹⁰ "Suriye Muhalefetine Teksaslı Başbakan", *Cumhuriyet*, 20 Mart 2013.

¹¹ "Ahali el Kamişli Yuğeyrun Levahat Seyyaratihim ve Yarudun Naftihim Ala el Avrubbıyyin", "Suriye Kürtleri Araba Plakalarını değiştiriyorlar ve Petrollerini Avrupalılara pazarlamaya hazırlanıyorlar), eş *Şark el Avsat*, 25 Nisan 2013.

¹² "1500 PKK'lı Suriye'de" *Cumhuriyet*, 30 Nisan 2013.